

9.5x13.42	1	55	עמוד	הארץ - גלריה	02/08/2024	91093421-9
הספד בתי קפה ותרבות יהודית מודרנית - מאת שחר פינסק - 25910						

ה נ ב ח ר י ם

א ר ב ע ה ס פ ר י ם ח ד ש י ם

מאיה בקר

עם הספד: בתי קפה ותרבות יהודית מודרנית שחר פינסקר
 תירגם מאנגלית: מתן קמינר.
 הוצאת מאגנס, 361 עמודים, 118 שקלים

פתח הספר מתאר שחר פינסקר נסיעה ששינתה את חייו של ש"י עגנון. ב-1907 התגלגל מבוצ'אץ, עיירת הולדתו, אל העיר הגדולה למברג (לבוב), ושם "נתקל הסופר הצעיר במוסדות רבים שכמותם עדיין לא פגשו: שדרות רחבות, פארקים, תיאטראות, מוזיאונים ובית אופ"ר. מוסד עירוני אחד במיוחד נחקק בלבו: בית הקפה. בעזרת עיתונים, מכתבים, צילומים, קריקטורות ובעיקר יצירות ספרותיות, פינסקר מתחקה אחר תרבות בתי הקפה היהודית ומסמן אותה כ"נדבך חיוני של החוויה היהודית המודרנית", כ"תחליף בית ותחליף קהילה". באודסה, בוור"שה, בווינה, בברלין, בניו יורק ובתל אביב — בתי קפה שימשו כתחנות בדרכם של אינטלקטואלים יהודים. "לעי"תים קרובות התשלום תמורת הפריטים המוצעים למכירה כבית הקפה אינו אלא כרטיס כניסה למשהו עמוק יותר", הוא כותב, ובוחר בין השאר יצירות של היינה, שלום עלי"ה, כשביים זינגר, איסאק באבל, לאה גולדברג והרצל. חריבבי נוסטלגיה מקומית ייהנו במיוחד מהפרק שנוגע לסצינת בתי הקפה שנוולדה בתל אביב בראשית שנות ה-30. הפר"למנט של ביאליק התקבץ בקפה באדר באלנבי, אצ"ג

וראוון רובין העדיפו את קפה ההונגרי בנחלת בנימין, ואחריהם היו גם קפה שלג לבנון, קפה רואל, קפה ארט וכמובן כסית, שפינסקר מסמן כ"בית הקפה היהודי האחרון". עם סגירתו בסוף שנות ה-70 "מת גם בית הקפה כמוסד בעל חשיבות בתרבות היהודית המודרנית". ומותר להתווכח עם קביעתו הנחרצת כי מלבד קבוצת משוררי ערס פואטיקה, "קשה לחשוב על קבוצות חשובות של משוררים או אינטלקטואלים הנפגשות כיום באופן קבוע בבתי קפה".